

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Hadis Dersi: Mal Üzerine: Vermek ve Almak

Es-salamu aleykum ve RahmetuLlahi ve Berekatuhu.

Euзу bi-Llahi mine ş-şeytani r-racim. BismiLlahi r-Rahmāni r-Rahīm.

Ve s-salatu ve s-salamu ‘ala Rasulina Muhammed’in Seyyidi l-evveline vel ahirin.

Meded yā ResūlaLlāh, meded yā Sādāti ‘Ashābi ResūliLlāh, meded yā Meşāyihinā,

Destur Merlāna Şeyh Abdullāh el-Fa’iz ed-Dağistāni, Şeyh Muhammed Nazım el-Hakkani. Meded.

1- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

التَمِسُوا الْخَيْرَ عِنْدَ حَسَنِ الْوَجْهِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Hayrı, bereketi güzel yüzlerin yanında arayın,”** buyuruyor. Yani yüzleri güzel olan insanlara muhakkak ki Allāh ﷻ hayır vermiştir. O güzelliği Allāh ﷻ rızası için vermiştir.

2- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ الرَّجُلَ لَيَطْلُبُ الْحَاجَةَ فَيَرْوِيهَا اللَّهُ عَنْهُ لِمَا هُوَ خَيْرٌ لَهُ فَيَتَّهِمُ النَّاسَ ظَالِمًا لَهُمْ
فَيَقُولُ مَنْ يَسْغُنِي

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Kişi Allah’tan bir şey ister ve Allah, o hacetinin verilmemesinin daha hayırlı olacağını bildiği için onun hacetini gidermez.”** Yani insan hayrı ister. Şimdi çoğu cahil insan var, “Ben Allah’tan istedim, dua ettim, duam kabul olmadı” diyerek bazıları Allah’a küser, isyan eder. Böyle cahil insanlar vardır. Halbuki Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem, Allah Azze ve Celle’nin, o insanın hacetinin verilmemesi daha hayırlı olduğu için onu vermediğini söylüyor. “Bunun üzerine o kişi insanlara zulmederek onları itham edip, “Kim beni yendi, kim duamın kabulüne engel oldu?” der. İşte böyle cahiller de duaları kabul olmadığı için başkalarını itham ederler. Güya onların kabahatiymiş gibi. Halbuki Allah Azze ve Celle’nin onu vermemesi onun için daha hayırlıdır. Bu zaman insanı için çok mühim bir konudur. Dua edip de verilmediği vakit, insanın Allah’ın daha hayırlısını, hayırlı bir şey vereceğine inanması lazımdır. Başkaları hakkında, “Senin yüzünden duam kabul olmadı, bu bana kötülük yaptı, onun için olmadı,” diye düşünmemek lazımdır. Her şeyi Allah Azze ve Celle’nin iradesine bırakmak gerekir.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

3- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

جزاء الغنى من الفقير النصيحة والدعاء

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Zenginin fakirden kazancı, samimiyet ve duadır.”** Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem, “Hem nasihat hem de duadır,” buyuruyor. İnsanın fakir kimseden isteyebileceği şeyler bunlardır. Fakirden başka ne istenir ki; para istenmez, pul istenmez. Sadece nasihat ve dua istenir.

4- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ الصَّدَقَةَ يُبْتَغَى بِهَا وَجْهُ اللَّهِ تَعَالَى، وَالْهَدِيَّةُ يُبْتَغَى بِهَا وَجْهُ الرَّسُولِ وَقَضَاءُ

الْحَاجَةِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sadaka ile Allah’ın rızası gözetilir.”** Sadaka verildiğinde Allāh ﷻ rızası için verilir. **“Hediye ile de Resulullah aleyhisselamın rızası ve ihtiyaçların giderilmesi gözetilir.”** Yani ikisi de büyük bir faydadır hem Allah’ın rızası hem de Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem’in rızası kazanılır.

5- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallá Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إِنَّ الْمَعْرُوفَ لَا يَصْلُحُ إِلَّا لِذِي دِينٍ، أَوْ لِذِي حَسَبٍ، أَوْ لِذِي حِلْمٍ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor, **“Şüphesiz ki iyilik; dindar, soylu, şerefli veya hilm sahibi, yani halim selim kimseden başkasının yanında yerini bulmaz.”** Yani iyilik yaptığınızda, o iyiliğin kıymetini dindar, soylu, şerefli veya hilm sahibi; yani sakın, halim selim olan insanlar bilir. Herkese iyilik yapılır ama iyilikten anlayan az olur. O iyilik bilenler, şüphesiz ki dindar, Allah’tan korkan ve asıl, aileden gelen bir asaletle yapılan iyiliğe kıymet veren asil insanlardır. Böyle olmayan, dindar ve asıl olmayan insan ise ne versen doymaz; verdiğinin kıymetini de bilmez. “Bu aldım” diye bir teşekkür bile etmez.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

6- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

لَا تَصْلُحُ الصَّنِيعَةُ إِلَّا عِنْدَ ذِي حَسَبٍ أَوْ دِينٍ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Yaptığın iyilik, ancak soylu, şeref sahibi veya dindar kişinin yanında yerini bulur.”** Kıymet bilenler onlardır. Teşekkür ederler, karşılığında verecek bir şeyleri varsa verirler. Ama böyle olmayan insanlara da sadece Allāh ﷻ rızası için verilir, onlardan bir karşılık beklenmez.

7- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

إن هذا المال خضرة حلوة، فمن أخذه بحقه بورك له فيه، ومن أخذه بإشرف نفس لم يبارك له فيه، وكان كالذي يأكل ولا يشبع، واليد العليا خير من اليد السفلى

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Bu mal,”** yani insanın elindeki para ve mülk için, **“çekici ve tatlıdır.”** buyuruyor. Yani mal helal de olsa haram da olsa güzel ve çekici görünür. İnsanın nefsinin cezbeder, insan mali sever. Fakat elbette salih bir insan helal mal ister. **“Kim onu hakkıyla, gönül hoşluğuyla alırsa, o mal kendisi için bereketli kılınır.”** Yani mal helal olduktan sonra bir sakıncası yoktur. Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem, **“Çekici ve tatlı da olsa, helal olduktan sonra ne kadar çok olursa olsun bereketli olur,”** diyor. **“Kim de o mala göz dikip tamah ederek alırsa, o mal bereketli kılınmaz.”** “Nasıl gelirse gelsin” deyip üçkağıtçılık, dolandırıcılık yaparsa o mal helal olmaz. İşte görüyoruz, tamahın sınırı yoktur. Tamahın haddi hesabı yoktur. İnsanın yedi ceddine yetecek parası olsa yine de ister; helal haram demez, yer. Allāh ﷻ ıslah eylesin. Allah ﷻ, nefsimizin şerrinden bizleri muhafaza eylesin. İşte ne güzel; hakkıyla elde edilince mal insana bereketli olur. Aksi takdirde, tamah edilerek alınırsa o mal bereketli kılınmaz, bereketli olmaz. Burada en mühim şey bereketdir. Bereket, Allah’ın ﷻ rızası ve Peygamber Efendimiz’in rızasıdır. **“Böyle bir kimse, yiyip de doymayan birine benzer.”** İşte tamahkâr kişinin hâli böyledir. **“Veren el, alan elden üstündür.”**

8- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

إِنَّ هَذَا الْمَالَ حُلُوهٌ خَصِرَةٌ، مَنْ أَصَابَهُ بِحَقِّهِ بُورِكَ لَهُ فِيهِ، وَرُبَّ مُتَخَوِّضٍ فِيمَا
شَاءَتْ نَفْسُهُ مِنْ مَالِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَرَسُولِهِ لَيْسَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا النَّارُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Bu mal,”** diyor, yani para ve her türlü mal, **“çekici ve tatlıdır.”** İnsanı kendine çeker, kandırabilir ve insana çok tatlı gelir. **“Kim bunu hakkıyla ve gönül hoşluğuyla alırsa,”** yani o malı helalinden elde ederse, **“o mal kendisi için bereketli kılınır. Canının istediği gibi Allāh ﷻ ve Resulünün malına dalan nicesi vardır ki kıyamet günü onun için cehennemden başka bir şey yoktur.”** Yani malı haramdan, haram yollardan elde ederse, o mal ona kıyamet günü cehennem olur. Cehennemde günahlarından temizlenene kadar yanar; Allāh ﷻ muhafaza etsin.

9- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

وَإِنْ كُنْتَ لَا بُدَّ سَائِلًا فَاسْأَلِ الصَّالِحِينَ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Mutlaka bir şey istemek zorunda kalırsan Salih kişilerden iste.”** Yani başkalarından isteme, çünkü başkalarının malı fayda sağlamaz.

10- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

مَا الَّذِي يُعْطَى مِنْ سَعَةٍ بِأَعْظَمِ أَجْرٍ مِنَ الَّذِي يَقْبَلُ إِذَا كَانَ مُحْتَاجًا

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Durumu iyi olup da veren kişi, muhtaç olduğu için verileni kabul edip alan kişiden sevapça daha üstün değildir.”**

Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem, muhtaç olan kişi istemediği hâlde kendisine verileni kabul ettiğinde ikisinin de aynı sevabı kazandığını belirtiyor.

11- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

مَا الْمُعْطَى مِنْ سَعَةٍ بِأَفْضَلِ مِنَ الْآخِذِ إِذَا كَانَ مُحْتَاجًا

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Durumu iyi olup veren kişi, muhtaç olup alan kişiden daha üstün değildir.”** Yani Allah Azze ve Celle birini veren kılmış, diğeri de ihtiyaçtan dolayı onu kabul etmiştir. İhtiyacı olmasaydı kabul etmeyecekti; bu yüzden ikisi de aynı sevabı kazanır.

Allâh ﷻ kabul etsin inşaAllah.

Sadaka ResuluLlah fi ma kal, aw kama kal.

ResuluLlah söylediği sözde veya söylediği gibi doğruyu söylüyor.

Ihda’: Ziyadeten ila şerefi’ n-Nebi, sallaLlahu `aleyhi ve sellem ve ‘Alihi ve esahabihi l-kiram, ve ila ervahi ceme’i el Enbiya’i ve l-Mürselin ve Hudema’i şera’ihim ve ila ervahi al E’immeti el erba’a, ve ila ervahi Meşayihina fi t-Tarikati n-Nakşibendiyyati l-Aliyya, hassatan İmamı t-Tarikati ve Gavsü l-Halikah Khwaja Bahauddin Muhammed el-Uveysiyi l-Buhari, Seyyidina Abdul Khaliq el Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafuddin el Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdulla el Faiz el Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el Hakkani ve sai’ri Sadatina ve s-Siddiqiyun, ve man nehnu fi hadratihim ve civarihim. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Tüm Müslümanların ve Müminlerin ruhları için. Tüm şehitlerin ruhları için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Li-Llahi Ta’ala, El-Fatiha.

[(**Tercüme**) Peygamber Efendimizin şerefine, salat ve selam O’na, âline ve ashabına, bütün peygamberlerin ve resullerinin ve şeriatlarına hizmet edenlerin ruhlarına, dört imamın ruhlarına. Ve En Seçkin Nakşibendi tarikatının Meşayihimizin, özellikle Gavs-ı Halikâ (Yaratılışın Yardımcısı) Tarikatının İmamı, Havaca Behaeddin Muhammed el-Uveysiyi el-Buhari, Seyyidina Abdülhalik el-Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafeddin el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdulla el-Fa’iz el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el-Hakkani ve diğer efendilerimizin ve Sıddıkîlerin ruhlarına. Ve onların huzurunda ve yakınında olduğumuz. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Tüm Müslümanların ve Müminlerin ruhları için. Tüm şehitlerin ruhları için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Yüce Allah’a, El Fatiha.]

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
29 Eylül 2026 / 18 Rebiülahir 1448
Beylerbeyi Dergâhı, İstanbul